

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enheden for EU og internationale forhold

Den 14. januar 2015

FVM 359

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. januar 2015

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2015
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for torske-, silde- og brislingebestanden i Østersøen og fiskeri af disse bestande, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2014) 614

Side 4

3. Det russiske forbud imod import af en række landbrugsprodukter fra EU
- *Information fra Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 11

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 26. januar 2015

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2015 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

I det lettiske program vil fokus overordnet være på et forsat arbejde for en bæredygtig, innovativ og miljøvenlig udvikling af landbrug, fødevarer og fiskeri. Det lettiske formandskab vil søge at opnå en aftale om kontrolpakken samt forslaget om nye fødevarer. Formandskabet vil også arbejde videre med blandt andet økologiforslaget. Formandskabet har også tilkendegivet, at de vil prioritere forenklingssagsordenen for den fælles landbrugspolitik. På fiskeriområdet bliver hovedprioriteten at sikre fremskridt med flerårige forvaltningsplaner, hvor en ny ramme for tekniske regler vil blive fremlagt. Præsentationen af formandskabets arbejdsprogram forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Baggrund

Letland har den 1. januar 2015 overtaget formandskabet for Rådet. Letland indgår i trio-formandskab med Italien (andet halvår 2014) og Luxembourg (andet halvår 2015).

Formandskabets arbejdsprogram er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. januar 2015 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevarer, veterinære forhold og plantesundhed

Formandskabet vil prioritere de fortsatte forhandlinger om kontrolpakken, herunder forslag om dyresundhed, plantesundhed og offentlig kontrol. For det førstnævnte lykkedes det for det italienske formandskab at få mandat i Rådet til at indlede uformel trilog med Europa-Parlamentet. For de to andre forslag udestår fortsat enighed i Rådet, før forhandlingerne med Europa-Parlamentet kan igangsættes. Formandskabet søger efter at opnå politisk enighed i Rådet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i april 2015.

I forhold til forslaget om nye fødevarer sigter det lettiske formandskab på at kunne opnå en endelig aftale med Europa-Parlamentet i løbet af 1. kvartal 2015. Formandskabet vil også arbejde videre med forslaget om forbud mod markedsføring af fødevarer fra klonede dyr og forslaget om forbud mod kloning af dyr med henblik på fødevarerproduktion.

Af andre fokusområder indenfor fødevarer og dyresundhed kan nævnes, at formandskabet vil arbejde videre med forslagene om zooteknik samt revisionen af foderlægemidler og veterinærlægemidler.

Landbrug

Formandskabet vil lægge særligt vægt på forenkling af landbrugspolitikken, som også er en af Kommissionens hovedprioriteter. Derudover vil formandskabet arbejde med implementeringen af landbrugsreformen – herunder grønningen under den direkte støtte. Begge emner skal drøftes på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i marts 2015.

Det russiske importforbud af fødevarer er forsat et væsentligt emne for den europæiske landbrugssektor. Formandskabet vil løbende forholde sig til eventuelle forslag om iværksættelse af markedstiltag i de forskellige sektorer. Mere langsigtede løsninger i form af åbning af nye markeder vil også blive taget op.

Endelig vil det lettiske formandskab fortsætte arbejdet med forslaget til en ny økologiforordning. I den sammenhæng skal det bemærkes, Kommissionen agter at trække forslaget tilbage, hvis ikke Rådet og Europa-Parlamentet er noget til enighed inden udgangen af juni 2015.

Fiskeri

På fiskeriområdet bliver hovedprioriteten for det lettiske formandskab det videre arbejde med gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik blandt andet med at sikre klare regler for indførelsen af landingsforpligtelsen, der trådte i kraft for pelagiske og industrielle arter samt for lakse- og torskefiskeriet i Østersøen 1. januar 2015. Formandskabet vil også prioritere arbejdet med de flerårige forvaltningsplaner, hvor forvaltningsplanen for Østersøen vil blive præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i januar 2015. Målet er en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i april 2015. Såfremt dette ikke kan nås i april, vil formandskabet forsøge at opnå dette på rådsmødet i juni 2015.

Derudover forventes forslag til en ny dataindsamlingsforordning præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i april.

Endvidere forventes formandskabet, at fremsætte forslag til nye tekniske regler. Forslaget forventes at skulle udgøre en overordnet ramme for tekniske regler, hvorefter de mere specifikke tekniske regler kan fastsættes regionalt.

Som startskud til efterårets forhandlinger om fiskerimuligheder for 2016 forventes Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i juni at præsentere sine retningslinjer for fiskerimuligheder for 2016.

Det lettiske formandskab vil desuden arbejde videre med forhandlinger om en række nye og eksisterende fiskeripartnerskabsaftaler, herunder med Grønland.

Det lettiske formandskab forventes derudover at arbejde videre med forslaget om dybhavsarter.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Høring

Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr er blevet hørt.

Landbrug og Fødevarer tager formandskabets arbejdsprogram til efterretning.

ANIMA fremhæver, at man ønsker et generelt forbud mod kloning af dyr. Hvad angår foderlægemidler anfører ANIMA, at der er en klar sammenhæng mellem uhensigtsmæssige produktionsmetoder og brugen af foderlægemidler - herunder antibiotika. ANIMA fremhæver, at hensigtsmæssige forhold for dyr i mange tilfælde kan erstatte brugen af antibiotika. Hvad angår det russiske importforbud påpeger ANIMA, at landbrugssektoren i EU er sårbar, idet der satses ensidigt på produktion af levende dyr og billigt kød. I den sammenhæng påpeger ANIMA at 81 % af den danske landbrugsjord bruges til produktion af husdyrfoder. ANIMA bemærker, at diversitet i landbrugssektoren er afgørende for biodiversitet, dyrevelfærd, dyresundhed, miljø og menneskers sundhed.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side vil man tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Forslag til Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for torsk-, sild- og brislingebestanden i Østersøen og fiskeri af disse bestande, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007 KOM (2014) 614

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. november 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget omfatter en forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen. Planen finder også anvendelse på bifangster af rødspætte, skrubbe, pighvar og slethvar, som fanges i fiskeri efter torsk, sild og brisling. Hensigten med planen er, at den skal sikre en bæredygtig udnyttelse af disse bestande og tilvejebringe stabile fiskerimuligheder, idet det sikres, at forvaltningen er baseret på den seneste videnskabelige viden om disse bestande samt med andre aspekter af økosystemet og miljøet. Forslaget skønnes at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da det kan bidrage til en mere stabil, forudsigelig og bæredygtig forvaltning af fiskeriet i Østersøen.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2014) 614 af 6. oktober 2014 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for torsk-, silde- og brislingebestanden i Østersøen og fiskeri af disse bestande, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007. Forslaget er oversendt til Rådet den 7. oktober 2014 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. januar 2015 med henblik på præsentation og drøftelse.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at bestemmelserne i forslaget vedrører bevarelsen af havets biologiske ressourcer, som er foranstaltninger, der falder ind under EU's enekompetence, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Da forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, er regeringen enig heri.

Formål og indhold

Fiskeriet efter torsk, sild og brisling i Østersøen er omfattende. Videnskabelig rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) har vist, at den nuværende udnyttelsesgrad for nogle af disse bestande endnu ikke er på niveau med målet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Torskebestandene i henholdsvis den østlige og den vestlige del af Østersøen betragtes som to særskilte bestande. Der findes en række forskellige sildebestande i Østersøen, men kun én brislingebestand i Østersøen. De to Østersø torskebestande er i øjeblikket omfattet af en forvaltningsplan, jf. Rådets forordning 1098/2007. Planen fra 2007 ophæves ved dette forslag. Forvaltningsforanstaltningerne for fiskeriet efter torsk omfatter blandt andet fastsættelse af årlige TAC'er¹, begrænsninger af fiskeriindsatsen (havdage) og tekniske foranstaltninger², blandt andet mindstemaskestørrelser, regler om fangstsammensætning, mindstemål for fisk der landes og område-/sæsonlukninger. Forvaltningen af fiskeriet efter sild og brisling omfatter årlige TAC'er og tekniske foranstaltninger, herunder regler om maskestørrelse og fangsternes sammensætning.

Formålet med forslaget er at fastlægge en flerårig forvaltningsplan for bestandene af torsk, sild og brisling i Østersøen. Hensigten med planen er, at den skal sikre en bæredygtig udnyttelse af disse bestande og tilvejebringe stabile fiskerimuligheder, idet det sikres, at forvaltningen er baseret på den seneste videnskabelige viden om samspillet mellem disse bestande samt med andre aspekter af økosystemet og miljøet. Planens specifikke mål er at sikre, at torsk, sild og brisling i Østersøen udnyttes i overensstemmelse med princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte og den økosystembaserede tilgang til fiskeriforvaltning.

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

² Visse tekniske foranstaltninger i form af blandt andet lukkede gydeområder fremgår af lukkede perioder og områder indgår i torskeplanen, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007. Endvidere er tekniske foranstaltninger generelt for Østersøen fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005.

Fiskeriet efter torsk og pelagiske arter kan involvere bifangster af fladfisk, blandt andet rødspætter, skrubber, pighvar og slethvar. Udnyttelsen af torskebestandene og de pelagiske bestande bør ifølge Kommissionen ikke bringe bæredygtigheden i fare for fladfisk i Østersøen. Planen bør derfor ifølge Kommissionen også tage sigte på, at bestandene af de nævnte bifangstarter er over det biomasseniveau, der svarer til en forsigtighedsbaseret tilgang.

Forvaltningsplanen skal gælde for alle EU-fiskerfartøjer i Østersøen uanset deres samlede længde, da det ifølge Kommissionen er i overensstemmelse med bestemmelserne i den fælles fiskeripolitik og på linje med fartøjernes indflydelse på de berørte bestande.

Den nye grundforordning 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik indeholder blandt andet bestemmelser om flerårige planer og fastsættelse af landingsforpligtelse for bestande, der er omfattet af TAC'er. I overensstemmelse hermed indeholder forslaget til forvaltningsplan bestemmelser, som skal bidrage til gennemførelsen af udsmidtsforbuddet. Planen vil ikke omfatte årlige begrænsninger i fiskeriindsatsen, hvilket er i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF).

I forslaget fastsættes bestemmelser om mål og målsatser, det vil sige opnåelse af en fiskeridødelighed, som er i overensstemmelse med princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte og er angivet i intervaller³ som tilrådet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES), samt bevarelsesreferencepunkter angivet i gydebio-masse, jf. nedenstående tabel (uddrag):

Bestand	Fiskeridødelighed (MSY)	Minimumsgydebio-masse (i tons)
Torsk i den vestlige del af Østersøen	0,23-0,29	36 400
Torsk i den østlige del af Østersøen	0,41-0,51	88 200
Sild i den centrale del af Østersøen	0,23-0,29	600 000
Sild i den vestlige del af Østersøen	0,25-0,31	110 000
Brisling i Østersøen	0,26-0,32	570 000

Fiskerimulighederne skal fastsættes i overensstemmelse med de ovenfor nævnte mål indenfor de fastsatte intervaller for fiskeridødelighed. Dette resulterer i, at bestandene forvaltes i overensstemmelse med MSY, og giver samtidig plads til at foretage tilpasninger, hvis der er videnskabeligt grundlag herfor. Hvis gydebio-massen for en af bestandene i et givet år ligger under de nævnte minimumsniveauer, skal der træffes passende afhjælpende foranstaltninger for at sikre hurtig genoprettelse af den pågældende bestand til over minimumsniveauet.

Efter den nye grundforordning kan medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse med sigte på at nå målene i en flerårig forvaltningsplan fremsætte fælles henstillinger (regionalt samarbejde), som Kommissionen efterfølgende kan vedtage som gennemførelsesrets-

³ ICES forventes i marts 2015 at levere rådgivning vedrørende. MSY spændet for bestandene i Østersøen. De angivne MSY spænd kan derfor ikke betragtes som endelige.

akter eller delegerede retsakter. I forslaget tildeles Kommissionen beføjelser til gennem delegerede retsakter at vedtage bestemmelser vedrørende landingsforpligtelsen, tekniske foranstaltninger, og særlige bevarelsesforanstaltninger for bifangster i forbindelse med fiskeriet efter de berørte bestande. Medlemsstaterne i Østersøen samarbejder regionalt inden for rammerne af BALTFISH (uformelt regionalt forum for fiskeriforvaltning i Østersøen).

Forslaget fastsætter således bestemmelser om gennemførelse af landingsforpligtelsen. Følgende kan vedtages gennem delegerede retsakter:

- Listen over beskyttede arter, som er fritaget landingsforpligtelsen
- Fritagelse af arter med høje overlevelseshastigheder
- Fangster omfattet af de minimis-undtagelser

Rådets forordning nr. 2187/2005 om tekniske foranstaltninger i Østersøen videreføres i udgangspunktet. Imidlertid giver forslaget mulighed for vedtagelse af tekniske foranstaltninger gennem den ovenfor nævnte procedure (delegerede retsakter), hvorved visse bestemmelser i forordningen kan fraviges. De tekniske foranstaltninger kan vedrøre:

- Specifikationer for fangstredskaber og regler for deres anvendelse
- Specifikationer for ændringer af fangstredskaber eller tilbehør hertil
- Begrænsninger i eller forbud mod brugen af visse fangstredskaber eller fiskeriaktiviteter i bestemte områder eller perioder
- Minimumsreferencetørrelser

Der er fastsat en frist på seks måneder efter forvaltningsplanens ikrafttræden eller efter en evaluering af forvaltningsplanen til fremsendelsen af fælles henstillinger til Kommissionen med henblik på vedtagelse af delegerede retsakter vedrørende implementeringen af landingsforpligtelsen og tekniske foranstaltninger.

Forslaget fastsætter derudover bestemmelser om kontrol og håndhævelse. Bestemmelserne finder anvendelse som supplement til kontrolforordningens regler i Rådets forordning nr. 1224/2009, medmindre andet angives i de enkelte bestemmelser. Kontrolbestemmelserne vedrører forhåndsangivelser og landinger i udpegede havne.

Endelig indeholder forslaget en bestemmelse om periodisk evaluering af planen med udgangspunkt i den videnskabelige rådgivning.

Kommissionen har forud for forslagens fremsættelse foretaget konsultationer med bl.a. Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC) og fiskeriforvaltningerne i medlemsstaterne omkring Østersøen. Derudover har Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) og Det Internationale Havundersøgelseråd ICES bistået med rådgivning.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Der er allerede forudset statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige ved gennemførelse af den reformerede fælles fiskeripolitik, som er vedtaget i forbindelse med den nye grundforordning. Ligeledes er det forudset, at overgang til en landingsforpligtelse vil have erhvervsøkonomiske

og administrative konsekvenser for erhvervet. På længere sigt forventes det imidlertid, at erhvervet kan opnå øget indtjening som følge af et langsigtet bæredygtigt fiskeri, og udviklingen af nye flerårige planer vurderes at bidrage hertil.

Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Der er inden udarbejdelsen af forslaget til den flerårige plan blevet foretaget en udførlig konsekvensanalyse (blandt andet under hensyn til biologiske, miljømæssige og økonomisk-sociale aspekter). Hvad angår de økonomisk-sociale virkninger, vil udarbejdelsen af en forvaltningsplan for silde- og brislingebestandene ifølge analysen danne et systematisk grundlag for at fastsætte de årlige fiskerimuligheder, så fangsterne i den pelagiske sektor bliver mere forudsigelige, og det dermed bliver lettere at planlægge fiskeriaktiviteterne, og der sikres større forsyningsikkerhed.

Forslaget skønnes at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da det kan bidrage til en mere stabil, forudsigelig og bæredygtig forvaltning af fiskeriet i Østersøen.

Høring

Forslaget har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri) og der er indkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) har følgende foreløbige bemærkninger til forslaget om en flerårig forvaltningsplan for bestande i Østersøen:

Indledningsvis understreger DFPO, at det på nuværende tidspunkt er tale om overordnede bemærkninger til forslaget. DFPO beklager, at Kommissionen ikke på et tidligere tidspunkt har inddraget interessenterne i processen, men udtrykker tilfredshed med, at det længe ventede forslag er fremsat og indeholder ønskede elementer, som fastsættelse af intervaller for fiskeridødeligheden og som udgangspunkt afskaffelse af indsatsreguleringen (havdage) samt lukning af områder.

DFPO stiller spørgsmålstejn ved, om det er rimeligt at uddelegere et så stort ansvar til Kommissionen, som der lægges op til, og fremhæver i den sammenhæng spørgsmålet om regulering af fiskerier efter pighvar, slethvar skrubbe og rødspætte, undtagelser i relation til bestemmelserne i artikel 15 i forordning (EU) 1380/2013 om landingsforpligtelse og undtagelser i relation til tekniske bestemmelser i forordning (EF) 2187/2005. DFPO ser dog også muligheden for, at Kommissionen med delegerede retsakter hurtigere kan tilpasse lovgivningen til udtalte behov. DFPO lægger vægt på, at nye forslag drøftes i relevante regionale fora, inden Kommissionen fremlægger konkrete forslag.

DFPO anfører, at det ikke er acceptabelt, at de eksisterende tekniske regler opretholdes uændret sammen med indførelse af landingsforpligtelsen, og peger på, at alle overflødige regler bør ophæves. DFPO er tilhænger af enkle regler, men udtrykker dog bekymring for, om det vil være muligt at opretholde overblikket over det samlede regelsæt for et fiskeri, når regler eller enkeltstående regler udstedes i form af delegerede retsakter.

I relation til de enkelte bestemmelser anfører DFPO blandt andet, at intervaller for fiskeridødelighed stort set er acceptable, dog med undtagelse af intervallerne for torsk i den vestlige

Østersø og til dels for sild i den centrale Østersø samt torsk i den østlige Østersø. Ved fastlæggelse af intervallerne bør der i højere grad tages højde for sammenhænge mellem arterne.

DFPO anfører, at med en målsætning om fiskeridødelighed, som angives i et interval, bør gydebiomassen være fastlagt på en sådan måde, at den ikke kan udløse anvendelse af en dødelighed, der ligger under det angivne interval.

DFPO nævner, at der for Kommissionens eventuelle beskyttelsesforanstaltninger for fladfisk (slethvar, pighvar, skrubbe og rødspætte) skal være rimelige forhold mellem risici for disse fisk og omkostninger forbundet hermed for andre fiskerier.

DFPO finder det uheldigt, at de nuværende tekniske regler opretholdes og havde fortrukket, at alle tekniske regler var blevet nulstillet med undtagelse af regler af generel natur som forbud mod sprængstoffer og anvendelse af bomtrawl, og at disse blev en del af planen, mens særlige regler kunne indføres ved delegerede retsakter.

DFPO gør opmærksom på, at de ikke er tilhænger af forpligtelsen til at forhåndsanmelde ankomst til havn, ligesom de heller ikke er tilhænger af at have udpegede havne, og betragter derfor artiklerne kontrol og håndhævelse som overflødige.

DFPO finder, at bestemmelserne om evaluering af planen hvert sjette år er for begrænsede til at kunne sikre hurtige justeringer, når der opstår behov herfor, og denne tidshorisont må ikke blive en hindring for ændring og tilpasning af regler, når der foreligger ny viden.

DFPO nævner afslutningsvis, at de ikke er enige i de angivne erhvervsøkonomiske konsekvenser, som beskrevet i notatet, og nævner i den sammenhæng, at mulig øget indtjening ikke nødvendigvis afhjælper situationen for den enkelte fisker.

Greenpeace fremfører, at forslaget ikke lever op til en økosystembaseret forvaltning eller de udfordringer, der er i havområderne generelt i forhold til at sikre naturen.

Greenpeace er af den opfattelse, at forvaltningsplanen bør have afsæt i den fælles fiskeripolitik med fokus på samklang med Unionens miljølovgivning for inden udgangen af 2020 at opnå god miljøtilstand.

Greenpeace finder, at den flerårige plan bør fremme det kystnære fiskeri og i øvrigt styrke det naturskånsomme kystfiskeri.

Greenpeace anfører, at indførelsen af omsættelige kvoter har ført til, at flere fisk fanges med bundtrawl. I den sammenhæng henviser Greenpeace til, at Miljøministeriet har identificeret bundslæbende fiskeri som en af hovedårsagerne til, at der ikke er god miljøtilstand for havområderne omkring Danmark.

Greenpeace foreslår, at naturskånsomme fiskerier foreløbigt undtages for landingsforpligtelsen og alene, hvis det viser sig, at overlevelsesraten for de berørte udsמידsfisk i naturskånsomme fiskerier er lav, skal disse fiskerier være omfattet af landingsforpligtelsen.

Greenpeace efterspørger politiske tiltag, der f.eks. sikrer øgede kvoter til naturskånsomme fiskerier, som ikke er omfattet af FKA og IOK systemet, og ønsker tillige en mærkningsordning indført.

Marine Ingredients Denmark, har følgende bemærkninger til forslaget om en flerårig forvaltningsplan for bestande i Østersøen:

Marine Ingredients Denmark støtter en forvaltningsplan, som omfatter bestandene brisling, torsk og sild og som sigter på at sikre stabile fiskerimuligheder med større forsyningssikkerhed.

Marine Ingredients Denmark finder det positivt, hvis der med forslaget kan afdækkes, om det kan være bæredygtigt med et større fiskeritryk, end det der anbefales i øjeblikket. På den baggrund støtter Marine Ingredients Denmark opfordringen fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) anbefaling om, at foretage flere videnskabelige undersøgelser for at klarlægge risikoen for at fiske med et højere fiskeritryk.

Marine Ingredients Denmark finder, at forvaltningsplanen alene bør omfatte torsk, sild og brisling, og ikke omfatte bifangster af fladfisk. Hvis fladfisk omfattes, bør risici og omkostninger forbundet med indførelse af beskyttelsesforanstaltningerne stå i rimelig forhold til hinanden.

Marine Ingredients Denmark anfører endeligt, at de kan tilslutte sig bemærkningerne, som afgivet af Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er grundlæggende positiv over for fremlæggelsen af forslaget til en flerårig plan i Østersøen.

Regeringen finder, at forvaltningsplanen vil være et særdeles vigtigt instrument til at sikre en fortsat bæredygtig udvikling af fiskerierne, og den vil give mulighed for at indføre eventuelle supplerende forvaltningstiltag. Forvaltningsplanen er især vigtig for at kunne ændre og/eller indføre nye forvaltningstiltag for fiskeriet efter torsk.

Regeringen støtter generelt en afskaffelse af havdageordningen. Regeringen finder det ligeledes hensigtsmæssigt, at planen giver mulighed for ændringer af lukkeperioder og områder for fiskeriet efter torsk, idet der generelt lægges vægt på, at lukkede områder baseres på klare mål og videnskabelig evaluering.

Regeringen støtter, at arter som rødspætte, skrubbe, pighvar og slethvar (fladfisk), som indgår som bifangst i torskefiskeriet medtages i den nye forvaltningsplan, hvor det skønnes hensigtsmæssigt eller nødvendigt for at opnå en effektiv bestandsforvaltning i Østersøen, idet der samtidig lægges vægt på, at eventuelle særlige foranstaltninger til beskyttelse af disse arter er baseret på en videnskabelig rådgivning, og at der er sammenhæng mellem mål og midler.

Regeringen forholder sig positivt til, at bæredygtig udnyttelse af kvoter fastlægges i form af et spænd af værdier for målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), og ikke som enkelte værdier.

Regeringen kan generelt støtte hensigten om fortsat at sikre et bæredygtigt fiskeri og som generelt princip kan regeringen tilslutte sig, at der fastsættes rammer, der giver mulighed for, at kvoterne i Østersøen fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik.

Regeringen støtter videre, at Rådet og Europa-Parlamentet fastsætter de overordnede principper og strategiske rammer, idet planen samtidig regionalt giver mulighed for at beslutte, hvordan denne bedst gennemføres i området. Regeringen finder det samtidig vigtigt, at der søges opnået ensartede vilkår for fiskerierhvervet inden for de forskellige regionale farvandsområder i EU.

Regeringen kan generelt støtte, at der gives mulighed for gennemførelse af delegerede retsakter inden for grundforordningens ramme, idet man dog afventer en nærmere gennemgang af de enkelte bestemmelser. Denne støtte skal ses i sammenhæng med, at de delegerede retsakter som udgangspunkt er forudset udformet på baggrund af fælles henstillinger, som der opnås enighed om, blandt medlemsstaterne regionalt i Østersøen, idet regeringen vil arbejde for, at der reserveres tilstrækkelig tid, til at medlemsstaterne regionalt kan udforme og opnå enighed om de fælles henstillinger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger, men det forventes, at de generelt forholder sig positivt til vedtagelsen af en ny flerårig plan i Østersøen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. november 2014.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Det russiske forbud imod import af en række landbrugsprodukter fra EU KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Rusland indførte med effekt fra den 7. august 2014 et forbud imod import til Rusland af en række landbrugsprodukter og fødevarer fra EU, USA, Norge, Canada og Australien. Det rejser betydelige problemer for EU's landbrugssektor på grund af den store russiske import af landbrugsprodukter og fødevarer fra EU. Særligt ramte sektorer er frugt og grønt samt kød, fisk og mejeriprodukter. Kommissionen har iværksat markedstiltag inden for mejeri-, frugt- og grøntsektoren for at afbøde effekterne. Der er i EU's Fælles Markedsordning for Landbrugsvarer en række markedsinstrumenter, der kan bringes i anvendelse, for at hindre prisfald og anden uligevægt på markedet, der kan blive et resultat af det russiske importstop.

Baggrund

Rusland indførte med effekt fra den 7. august 2014 et forbud imod import til Rusland af en række landbrugsprodukter og fødevarer fra EU, USA, Norge, Canada og Australien. Det rejser

betydelige problemer for EU's landbrugssektor på grund af den store russiske import af landbrugsprodukter og fødevarer fra EU.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. januar 2015 med henblik information fra Kommissionen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke tale om stillingtagen til et konkret forslag, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

Formål og indhold

Rusland indførte med effekt fra den 7. august 2014 et forbud imod import til Rusland af en række landbrugsprodukter og fødevarer fra EU, USA, Norge, Canada og Australien. Importforbuddet er et modsvar på de vestlige sanktioner mod Rusland som følge af situationen i Ukraine. Importforbuddet omfatter følgende produkter:

- Kød fra kvæg - fersk, kølet eller frossent.
- Svinekød - fersk, kølet eller frossent.
- Fjerkræ og fjerkræprodukter - fersk, kølet eller frossent.
- Fisk, skaldyr mv.
- Mælk og mælkeprodukter samt ost.
- Grøntsager, frugter og nødder.
- Pølser og andre lignende kødprodukter.

Rusland er det næststørste marked for EU's landbrugseksport og aftager for en samlet værdi på 11,8 milliarder € landbrugsprodukter og fødevarer fra EU (ca. 10 % af den samlede EU eksport af disse varer). De produkter, der er omfattet af importforbuddet, udgør 43 % af landbrugseksporten til Rusland eller en værdi på ca. 5 milliarder €. Forbuddet ventes at omfatte danske varer til en værdi af ca. 3 mia. kr. ud af en samlet dansk fødevareeksport til Rusland på ca. 4,3 mia. kr. (2013), hvoraf svinekød udgjorde ca. 2,1 mia. kr. (2013). De produkter, der især er påvirket i EU, er følgende:

Frugt og grønt

Rusland er en vigtig importør af frugt og grønt fra EU. For æbler og pærer gælder eksempelvis, at henholdsvis 7 % og 8 % af EU's samlede produktion blev eksporteret til Rusland. Æbler er samlet set det største frugt- og grøntprodukt med en eksport fra EU på ca. 787.410 tons i 2013. Danmark har i praksis ikke haft eksport af frugt og grønt til Rusland, men den danske gartnerisektor vil blive påvirket negativt, hvis produktionen fra andre medlemsstater især Nederlandene og Polen, der normalt afsættes til det russiske marked, nu skal afsættes på EU's indre marked med stort udbud og faldende priser til følge. Kommissionen har medio december 2014 oplyst, at priserne for de fleste frugt- og grøntprodukter er stabile eller stigende.

Kød

Rusland er traditionelt en vigtig aftager af svinekød fra EU. Den russiske import af svinekød fra EU omfattede 3,2 % af produktionen på 22 mio. tons i EU i 2013 og Rusland aftog herved ca. 24 % af svinekødseksporten fra EU. Det svarer til en årlig eksport til Rusland i 2013 på 747.233 tons ud af en samlet årlig eksport på omkring 3,1 mio. tons. I perioden 2011-2013 eksporterede Danmark gennemsnitligt 108.900 tons svinekød årligt til Rusland. Der har allere-

de været et russisk importstop af svinekød fra hele EU siden februar 2014 på grund af fund af vildsvin og tamsvin med Afrikansk Svinepest i Polen, Litauen og Letland.

Konsekvenserne heraf blev på kort sigt afbødet grundet lidt faldende udbud, god efterspørgsel på hjemmemarkedet og god eksport til Fjernøsten, men i kølvandet på det generelle, russiske importforbud fra august måned er der indtruffet prisfald. I Danmark er svinenoteringen siden september 2014 over flere omgange blevet nedsat fra 10,40 kr./kg til 9,00 kr./kg i begyndelsen af januar 2015. Pr. 8. januar er der annonceret yderligere prisfald fra og med uge 2 på 30 øre til 8,70 kr./kg. For oksekøds vedkommende eksporteredes i 2013 ca. 0,6 % af

EU's årlige produktion af oksekød til Rusland – hvilket svarer til 40.800 tons. Det er ca. 25,3 % af EU's samlede eksport af oksekød i 2013, der var på ca. 161.100 tons. I perioden 2011-2013 var Danmarks årlige eksport af oksekød til Rusland på ca. 5.400 tons. For fjerkrækøds vedkommende aftog Rusland i 2013 ca. 0,7 % af EU's samlede produktion af fjerkrækød på ca. 13 mio. tons. Det svarer til, at ca. 6,6 % af EU's samlede eksport af fjerkrækød gik til det russiske marked i 2013. Danmarks eksport af fjerkræ til Rusland var på lidt over 4.000 tons i 2013.

Mælk og mejeriprodukter

Rusland importerede i 2013 mejeriprodukter fra EU, svarende til 1,4 % af EU's samlede mælkeproduktion, hvilket udgjorde 13 % af EU's samlede eksport af mejeriprodukter. Rusland har haft en stor import af især smør og ost. Rusland aftog ca. 24 % eller 32.000 tons af EU's årlige smørekseport på ca. 130.000 tons (gennemsnit i perioden 2011-2013). Rusland aftog ligeledes en stor del af EU's vigtige eksport af ost, hvor eksporten til Rusland androg 237.000 tons ud af EU's samlede osteekseport på 743.000 tons (gennemsnit i perioden 2011-2013). Størsteparten af denne eksport til Rusland kom fra Tyskland og Nederlandene. Danmark har haft en mindre andel af denne eksport. Danmarks eksport af smør og ost til Rusland androg i 2013 henholdsvis 2.450 tons og 18.247 tons. Dertil bemærkes, at Danmarks osteekseport til Rusland er steget markant gennem de seneste år.

Mælkeprisen i EU er faldende, idet afregningspriserne på forarbejdede produkter som smør og mælkepulver og i mindre omfang for ost er faldet. Det er uklart, hvorvidt prisfaldet alene kan tilskrives det russiske importstop, da der endvidere er et øget udbud af mejerivarer som følge af høj mælkeproduktion på verdensplan. For producenterne i EU er der observeret et mindre fald i afregningspriserne fra 37 €-cent/kg. i august 2014 til 35,10 €-cent/kg. i oktober 2014. I Danmark har Arla over flere omgange nedsat noteringen fra 3,41 kr./kg i april 2014 til 2,66 kr./kg i starten af januar 2015. Det er dels sket under henvisning til det russiske importforbud og dels på grund af et stort mælkeudbud og opbremsning i afsætning til Kina.

Iværksatte tiltag på EU-niveau:

Frugt og grønt

Kommissionen iværksatte den 18. august 2014 hastetiltag inden for netop denne sektor, da der er tale om produkter med kort holdbarhed. Det skete dels via en delegeret retsakt, der iværksatte støtte for et beløb på 35 mio. €. til ferskner og nektariner. Dertil kommer, at Kommissionen via en delegeret retsakt iværksatte støtte på 125 mio. € til tomater, gulerødder, blomkål, agurker, sylteagurker, champignon, æbler, pærer, røde frugter, vindruer og kiwier. Støtten var fordelt med 82 mio. € til æbler og pærer og 43 mio. € til anden frugt og grønt. Støtten kunne ydes til gratis uddeling til visse institutioner, tilbagetrækning, ikke-høst og grøn høst af de omfattede produkter. Støtte kunne ydes i perioden fra den 18. august 2014 til udgangen af november 2014. Grundet stor søgning ud over det afsatte beløb blev ordningen su-

spenderet. Efterfølgende har det vist sig, at en stor del af ansøgningerne ikke kunne imødekommes.

Kommissionen har medio november 2014 estimeret et forbrug på den suspenderede ordning på 37,2 mio. € svarende til 30 % af det mulige. Kommissionen har den 30. september 2014 iværksat en ny støtteordning med lignende tiltag, hvortil Kommissionen har afsat 165 mio. €. I den nye ordning er der større fokus på, at støtte primært allokeres til de produkter og medlemsstater, der er særligt berørt af manglende eksport til Rusland. Der er faste allokeringer pr. produktgruppe og pr. medlemsstat med en minimumsallokering til alle medlemsstater på 3.000 tons. Kommissionen har medio november estimeret, at der kun er ansøgt om støtte til fjernelse af produkter svarende til et beløb på 21,3 mio. €. Følgelig har Kommissionen ultimo december 2014 udstedt en delegeret retsakt om forlængelse af kriseforanstaltningen frem til den 30. juni 2015. Kommissionen har i den forbindelse allokeret yderligere mængder til medlemsstater, som var hovedeksportører af de omhandlede produkter til Rusland. Det gælder især Belgien, Nederlandene og Polen. I den forlængede ordning er der ikke en minimumsallokering til alle medlemsstater på 3.000 tons.

Mælk og mejeriprodukter

Da mælkesektoren også er påvirket af det russiske importstop, er der også iværksat tiltag på dette område. Der er med virkning fra 7. september 2014 iværksat støtte til privat oplagring af smør og skummetmælkspulver for en periode på mellem 90 og 210 dage. Kommissionen har i december 2014 forlænget ordningen frem til udgangen af februar 2015.

Herudover har Kommissionen i september 2014 iværksat en støtte til privat oplagring af visse oste for en periode på mellem 60 og 210 dage og begrænset til en samlet mængde på 155.000 tons, beregnet ud fra den traditionelle eksport til Rusland. Kommissionen har efterfølgende suspenderet ordningen på grund af for stor søgning fra én medlemsstat af støtte til oste, der ikke traditionelt eksporteres til det russiske marked.

Desuden har Kommissionen forlænget perioden, hvor der kan opkøbes til intervention af smør og skummetmælkspulver til udgangen af 2014. Denne periode løber normalt fra den 1. marts til den 30. september. Kommissionen har forlænget ordningen yderligere frem til den 28. februar 2015, således at der kan ske opkøb til intervention frem til den 30. september 2015.

Endvidere Kommissionen i november 2014 med hjemmel i bestemmelsen om foranstaltninger mod markedsforstyrrelser udstedt en delegeret retsakt om støtte til mælkeproducenter i Estland, Letland og Litauen. Begrundelsen er, at de tre medlemsstaters mælkesektorer er hårdt ramt af det russiske importforbud, idet de eksporterer 15 % af deres mælkeproduktion til Rusland. De tre medlemsstater har desuden haft betydeligt større fald i afregningsprisen til producenterne end resten af EU. De tre medlemsstaters har klart de laveste mælkepriser i EU. Støtten er på i alt 28,7 mio. € fordelt med 6,9 mio. € til Estland, 7,7 mio. € til Letland og 14,1 mio. € til Litauen. Støtten er fastsat ud fra de tre landes mælkekvoter i 2013/2014. Støtten uddeles som nationale kuverter til de tre medlemsstater, som de selv kan fordele. Fordelingen skal dog ske ud fra objektive, ikke-diskriminerede kriterier, som ikke må være konkurrenceforvridende, og støtten skal være målrettet til producenter, der er påvirket af det russiske importforbud.

Hertil kommer, at de tre medlemsstater har mulighed for at yde supplerende statsstøtte for et beløb, der svarer til de tildelte EU-midler. I december 2014 er en tilsvarende ordning blevet

etableret for Finland med støtte på 10,7 mio. €, samtidig med, at Finland også kan yde supplerende national støtte for det tilsvarende beløb.

Med henblik på at opnå adgang og at afsætte landbrugsprodukter på alternative markeder, har Kommissionen øget indsatsen i forhold til at afhjælpe eventuelle handelshindringer, ligesom Kommissionen samlet vil øge budgettet til salgsfremme med 30 mio. € i 2015, 2016 og eventuelt følgende år.

Tilgængelige markedstiltag

Under den fælles landbrugspolitik er der i Den Fælles Markedsordning mulighed for at indføre en række markedstiltag med henblik på at imødekomme markedspåvirkningen af det russiske importforbud.

Der er tale om følgende tiltag:

- Offentlig intervention: Medlemsstaternes interventionsorganer opkøber på EU's vegne landbrugsvarer og lægger på lager. Formålet er at begrænse udbuddet med henblik på at stabilisere priserne. Der kan under nærmere regler opkøbes smør, skummetmælkspulver og oksekød mv.
- Støtte til privat oplagring: Erhvervsdrivende kan få støtte til at lægge landbrugsvarer på lager i en bestemt minimumsperiode. Det omfatter hvidt sukker, olivenolie, spindhør, oksekød, smør, ost med beskyttet oprindelsesbetegnelse, skummetmælkspulver, svinekød og fåre- og gedekød.
- Støtte til frugt og grøntsektoren: Under den eksisterende landbrugspolitik ydes EU-støtte via producentorganisationer. Producentorganisationerne kan lave driftsprogrammer, som skal være mindst treårige og højst femårige. I disse programmer kan der indgå tiltag med henblik på kriseforebyggelse og styring. I krisestyring kan der bl.a. indgå tilbagekøb fra markedet og grøn høst (nedpløjning af afgrøder uden høst). Udgifterne under driftsprogrammerne finansieres af EU op til 50 %. Der anvendes ikke p.t. krisestyring i de danske producentorganisationers driftsprogrammer.
- Foranstaltninger mod markedsforstyrrelser: Kommissionen har mulighed for ved delegerede retsakter at indføre foranstaltninger, herunder eksportrestitutioner, for at kunne imødegå markedsforstyrrelser som følge af betydelige prisstigninger eller prisfald. Bestemmelsen kan anvendes ved truende markedsforstyrrelser. I tilfælde af særlig hastende karakter kan Kommissionen øjeblikkeligt indføre en hvilken som helst form for støtte til markedet.
- Foranstaltninger til løsning af specifikke problemer: Denne bestemmelse kan benyttes til hastende foranstaltninger, hvis ovenstående foranstaltning mod markedsforstyrrelser ikke kan anvendes. Det skal i givet fald ske ved gennemførelsesretsakter, der skal forelægges til afstemning i en komité.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har løbende drøftet konsekvenserne af det russiske importforbud.

Konsekvenser

De markedsmæssige støttetiltag på EU-niveau vil være finansieret af EU's fælles landbrugspolitik og dermed af EU-budgettet, hvorfor der ikke vil være direkte statsfinansielle konsekvenser. Der vil dog være administrative omkostninger, da administrationen skal finansieres af med-

lemsstaterne. Omkostningerne hertil kan først opgøres, når de eventuelle konkrete markedsindgreb er offentliggjort.

Da forslagene om markedstiltagene blev præsenteret oplyste Kommissionen, at de ville blive finansieret af det almindelige landbrugsbudget. Den præmis blev ændret den 15. oktober 2014, da Kommissionen præsenterede sit ændringsbrev til EU's budget for 2015. Af ændringsbrevet fremgik det, at krisereserven skulle bruges for at finansiere de tiltag, der er iværksat som følge af det russiske importforbud. Samtidig blev omfanget af formålsbestemte egne indtægter, der kan tilføjes landbrugsbudgettet, opjusteret med 465 mio. €. Disse blev overført til landbrugsbudgettet, men samtidig blev 448 mio. € omprioriteret til andre dele af budgettet.

Det endelige budget for 2015 blev vedtaget den 9. december 2014. Her bliver krisereserven ikke brugt. Kommissionen skønner, at der vil være 273 mio. € mere til rådighed til udgifter indenfor landbrugspolitikken end tidligere antaget. Dette beløb kommer fra indtægter fra underkendelser, opkrævning af afgifter indenfor landbrugsområdet og lignende. Beløbet bruges dels til at finansiere de allerede iværksatte ordninger og dels til at finansiere den særlige mælkepakke til Estland, Letland, Litauen og Finland. Der er afsat ca. 39 mio. € til sidstnævnte. De allerede iværksatte tiltag skønnes at udgøre ca. 234 mio. €. Det er en del mindre end først antaget, hvilket skyldes, at en stor del af ansøgningerne til et af tiltagene på frugt- og grøntordningerne ikke kunne imødekommes.

Indførelse af markedsinstrumenter må forventes at kunne forebygge større prisfald på udsatte landbrugsprodukter og vil således være til gavn for primærlandmænd og forarbejdningsevirk-somheder. Det må forventes, at der i mindre omfang kan blive tale om administrative konsekvenser for de virksomheder, der skal søge om støtte i medfør af markedsinstrumenter.

Iværksættelse af markedstiltag kan i mindre omfang medføre behov for tilpasning af danske bekendtgørelser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer anfører, at markedssituationen for danske mejeriprodukter, frugt og grønt, svine-, fjerkræ- og oksekød samt fisk er påvirket af handelsembargoen fra Rusland. Det vigtigste for danske fødevarer virksomheder inden for mejeri- og kødsektorerne i nuværende markedssituation er at finde alternative markedsadgange for deres overskudsprodukter på markeder uden for EU. Generelt er det ressourcekrævende at skabe markedsadgang til vækstmarkeder blandt andet i Asien og Sydamerika og derfor opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at der fra dansk side hele vejen rundt – også i samarbejdet mellem det private og det offentlige – fokuseres på at styrke indsatsen med henblik på at sikre certifikater og godkendelser til nye markeder samt at sikre fortsat hurtig sagsbehandling af sager på de eksisterende markeder udenfor EU, herunder ikke mindst Kina.

I forhold til kriseforanstaltninger på det indre marked mener Landbrug & Fødevarer, at de anvendte foranstaltninger skal være relevante, målrettede og tidsbegrænsede. Midlerne skal allokere derhen, hvor behovet er størst, for at imødegå indirekte pris effekter på danske varer.

Ruslands beslutning om at lukke for EU's eksport af svinekød har haft voldsom negativ betydning for EU's svinepriser. Landbrug & Fødevarer vurderer, at noteringen på svinekød i Danmark ville have været mindst 2 kr./kg højere, såfremt det russiske marked havde været åbent, hvilket svarer til et estimeret indtjeningstab på 4. mia. kr. for svineproducenterne i Danmark. Den aktuelle svinenotering i Danmark er i indeværende uge 9,80 kr./kg. Grunden, til at priserne ikke er faldet efter februar 2014, er svinesygdommen PEDV i USA, let faldende produktion i EU, et vejrsmæssigt varmt forår i EU samt en gunstig valutakursudvikling.

Alle vigtige eksportmarkeder er nu under voldsomt nedadgående prisfald, da store udbyderlande som USA og Canada også er udelukkede fra det russiske marked, samt at andre kødtyper også er ramt, hvilket betyder et større udbud i EU. Således har vi på det seneste set markante prisfald i EU på et tidspunkt af året, hvor vi normalt har rimeligt stabile priser.

EU eksporterede i 2013 750.000 tons svinekød til Rusland. Danmarks eksport var 131.000 tons svinekød til en værdi af 2,1 mia. kr. Landbrug & Fødevarer vurderer, at der på baggrund af de seneste prisfald er behov for at aktivere markedsstøtte i form af støtte til privat oplagring, som også omfatter varerne spæk/fedt og spiselige biprodukter (varer som typisk går til Rusland) med mulighed for at kunne bryde kontrakten efter én måned til eksport uden for EU. Udover de seneste prisfald ser vi normalt sæsonmæssige prisfald i november og december. Støtte til privat oplagring vil stabilisere markedet i den nuværende situation.

Verdensmarkedet har over de seneste måneder været i fald grundet svingninger i den kinesiske efterspørgsel og en kraftig stigning i det globale udbud anført af stigende mælkeproduktion i EU. Den russiske embargo forstærker således en markedsnedgang på verdensmarkedet for mejeriprodukter. Som konsekvens heraf begynder prisniveauet for mejeriprodukter at nærme sig interventionsniveauet, mens mælkeprisen har været stærkt faldende.

Der er fortsat behov for, at Kommissionen sætter alle sejl ind på at lette adgangen til alternative markeder for dermed at sikre afsætning af de mejeriprodukter, der ikke kan komme ind på det russiske marked. Her kan både Kommissionen og de danske myndigheder gøre en indsats.

Erhvervet har været tilfreds med, at Kommissionen har ageret handlekraftigt i forhold til markedsforvaltningen og ønsker, at Kommissionen fastholder sin handlekraftige og fleksible tilgang fremadrettet.

Kommissionen har blandt andet senest indført støtte til privat oplagring for smør, skummetmælkspulver og ekstraordinært for ost. Ordningerne kan på europæisk niveau bidrage til at lette det nuværende markedspress. Forvaltningsmæssigt er det dog yderst uheldigt, at den ekstraordinære ordning for privat oplagring af ost allerede er suspenderet på grund af for mange ansøgninger fra én medlemsstat, der ikke traditionelt eksporterer til Rusland.

Erhvervet har også støttet, at interventionsperioden for smør og skummetmælkspulver er udvidet til den 31. december 2014. Der er dog fortsat behov for, at Kommissionen i lyset af den nuværende markedsituation har en fleksibel tilgang til anvendelsen af interventionsordningen for dermed at lægge en effektiv bund i markedet. Det bør i den sammenhæng nævnes, at referenceprisen for interventionsordningen ikke vurderes at afspejle den udvikling, der har været på mejerimarkedet de senere år.

Danmark producerer i øjeblikket over mælkekvoten og styrer sandsynligvis igen mod en betydelig superafgift i det sidste kvoteår 2014/2015. Det må på grund af den nuværende markedsituation antages at være meget svært at skabe opbakning til en teknisk lempelse for at minimere konsekvenserne af en eventuel dansk superafgift. Ikke desto mindre bør muligheder for en lempelse afsøges.

Landbrug & Fødevarer har haft følgende supplerende bemærkninger.

For fjerkrækøds vedkommende aftog Rusland i 2013 ca. 0,7 % af EU's samlede produktion af fjerkrækød på ca. 1,3 mio. tons. Det svarer til at ca. 6,6 % af EU's samlede eksport af fjerkrækød gik til det russiske marked i 2013. Danmarks eksport af fjerkræ til Rusland var på lidt over 4.000 tons i 2013. Rusland udvidede med virkning fra 25. november 2014 importforbudet til at omfatte produkter eksporteret under toldkode 1602. Det omfatter typisk varmebehandlet og videreforarbejdet produkter, som værdimæssigt er den kategori, der udgør den største eksport af fjerkræprodukter. Den samlede danske eksport af omfattede fjerkræprodukter eksporteret til Rusland udgjorde i 2013 godt 70 mio. kr.

Landbrug & Fødevarer anfører, at verdensmarkedet for mælk over de seneste måneder har været i kraftigt fald på grund af et øget globalt udbud af mælk, hvilket er blevet forstærket af den russiske embargo og en afmatning i den kinesiske efterspørgsel. Om end mælkepriserne i begyndelsen af 2014 har ligget på et højt niveau, så har markedsituationen dagsdato medført et prisfald i mælkeafregningen på ca. 75 øre pr. kg. mælk alene i 2014. Produktpriserne ventes ifølge Rabobank mv. at forblive lave indtil 3. kvartal 2015.

Kommission har indført støtte til privat oplagring for smør, skummetmælkspulver og i en kort periode visse oste. Tiltagene kan muligvis være en medvirkende faktor til at løsne op for det pressede marked. Ordningen for støtte til privat oplagring af visse oste er korrekt blevet suspenderet af Kommission, grundet for mange ansøgninger fra ét medlemsland, som ikke traditionelt har haft nogen nævneværdig eksport til Rusland.

Senest har Kommissionen igen ekstraordinært forlænget privat oplagring af smør og skummetmælkspulver til udgangen af februar 2015, samt forlænget interventionsperioden til udgangen af september 2015. Hertil er der ydet støtte til de baltiske lande.

Erhvervet støtter, at Kommissionen fastholder sin handlekraftige og fleksible tilgang til markedsforvaltningen af mejerimarkedet men fastholder samtidig, at markedsforvaltningen bør være effektiv og være gældende på tværs af EU. Det bør i den sammenhæng og i lighed med andre europæiske aktører fortsat fremhæves, at referenceprisen for interventionsordningen bør justeres for at sikre et effektivt sikkerhedsnet ved ekstraordinære markedskriser.

Det er positivt, at Kommissionen har øget indsatsen for at afhjælpe eventuelle handelshindringer. I tillæg er der dog fortsat behov for at bruge alle kræfter på at sikre alternativ markedsadgang – særligt set i lyset af at andre lande indgår frihandelsaftaler. Senest har Australien indgået en frihandelsaftale med Kina.

Med baggrund i at kvotesystemet forsvinder i 2015 – samt den aktuelle og udfordrende finansielle situation i erhvervet – er det yderst vigtigt, at erhvervet ikke belastes af superafgift.

Danske mælkeproducenter betalte i kvoteåret 2013-2014 en superafgift på hele 210 mio. kr. Det indeværende og sidste kvoteår vil også ende med en betydelig superafgiftsbetaling, hvis den nuværende leveranceudvikling fortsætter. For at undgå eller lempe en superafgift i det sidste kvoteår 2014/2015 ønsker Landbrug & Fødevarer, at der arbejdes for en ændring af fedtreguleringen på EU-niveau. I og med at vi nærmer os udgangen af de indeværende kvoteår vil en ændring af fedtreguleringen være den hurtigste og mest effektive løsning.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at Kommissionens ændrede forslag til budget for 2015 betyder, at krisereserven står uforbrugt. I det tidligere forslag var langt hovedparten af reserven anvendt allerede inden budgetårets begyndelse til at finansiere de krisetiltag, som Kommissionen iværksatte tilbage i august-september måned. Kommissionen hidtil har anvendt den stramme budgetsituation til at begrunde afvisningen af støtte til privat oplagring af svinekød. Da denne begrundelse ikke længere er gangbar, opfordrer Landbrug & Fødevarer regeringen til at forny presset på Kommissionen for at iværksætte støtten til privat oplagring af svinekød.

Dansk Gartneri bemærker, at krisestyringen for frugt og grønt kan anvendes i medlemsstater, der ellers ikke normalt anvender krisestyring i salgsorganisationernes driftsprogrammer. I den anden støttepakke fra Kommissionen, som er kvotebaseret på baggrund af tidligere eksport til Rusland, er der allokeret en basismængde på 3.000 tons til alle medlemsstater. Det er således muligt at anvende ordningen i Danmark. Ultimo oktober er der fra flere salgsorganisationer fremkommet ønsker om at anvende ordningen i Danmark, primært til grøn/undladt høst for gulerødder. Gulerødder ser også på EU plan ud til at være ramt af den russiske embargo, og det har således påvirket det danske marked. Efter en vurdering af mulighederne i november måned har Fødevareministeren af principielle grunde besluttet, at kriseordningen ikke skal anvendes i Danmark. Dansk Gartneri medgiver, at der er tale om et mindre beløb, men det kunne have været en hjælp for de enkelte producenter. Dansk Gartneri beklager det ikke har været muligt at anvende ordningen i Danmark.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at det russiske importforbud indebærer udfordringer for fødevarerektoren på grund af den store russiske import af fødevarer fra EU. Såfremt der konstateres prisfald og andre former for markedsforstyrrelser, vil regeringen ikke modsætte sig indførelse af markedsinstrumenter, der forekommer markeds-mæssigt velbegrundede og balancerede på tværs af de påvirkede sektorer og holder sig inden for de afsatte budgetrammer. Dog støtter Danmark ikke brug af eksportrestitutioner. Danmark har i den forbindelse anmodet Kommissionen om at iværksætte en ordning med støtte til privat oplagring af svinekød. For at gøre indgrebet tilstrækkeligt målrettet og effektivt er det fra dansk side foreslået, at støtte til privat oplagring af svinekød begrænses til spæk, fedt og spiselige biprodukter, da disse produkter blev eksporteret til Rusland i særligt stort omfang. Man finder endvidere, at Kommissionen bør medvirke til at gøre en ekstra indsats for, at den eksport, der normalt går til Rusland, kan afsættes på andre markeder uden for EU gennem udmøntning af eksisterende frihandelsaftaler mellem EU og tredjelande.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En lang række medlemsstater er bekymrede for konsekvenserne af Ruslands importstop og har opfordret til indførelse af en lang række markedsinstrumenter og har overordnet bifaldet

de senest iværksatte tiltag i mælkesektoren og frugt- og grøntsektoren. Der er navnlig yderligere ønske om iværksættelse af støtte til svinekødssektoren. En mindre gruppe medlemsstater forventes at opfordre til besindighed, og til at situationen analyseres grundigt, før der eventuelt iværksættes yderligere tiltag. I forbindelse med rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014 tilkendegav Kommissionen, at man var villig til at se på situationen i januar og løbende vurdere, om der var grundlag for en målrettet indsats, dog under hensyntagen til den svære budgetsituation.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. december 2014.

Kommissionens ændringsbrev til budgetforslag for 2015 har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. november 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 10. november 2014, jf. samlenotat oversendt den 30. oktober 2014.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. oktober 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13.-14. oktober 2014, jf. samlenotat oversendt den 2. oktober 2014.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 28. august 2014 forud for ekstraordinært rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 5. september 2014, jf. samlenotat oversendt den 21. august 2014.

Der blev endvidere eftersendt hørings svar fra § 2-udvalget (landbrug) til Folketingets Europaudvalg den 25. august 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.